

ИСТРАЖИВАЊЕ ПОЛОЖАЈА И ПОТРЕБА МЛАДИХ ЗА ПОТРЕБЕ ИЗРАДЕ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА

Синопис

Назив пројекта:	Истраживање положаја и потреба младих за потребе израде Локалног акционог плана
Наручилац:	Европски омладински центар Војводине
Пројекат реализовао:	Centre for research and analysis (CRA research)
Главни циљ:	Циљ пројекта је да се кроз свеобухватно истраживање положаја и потреба младих обезбеде релевантни подаци за креирање Локалног акционог плана (ЛАП).
Период реализације:	Novembar, 2025.

Аутор
Андријана Микић
Centre for research and analysis (CRA research)

Садржај

О пројекту	4
Истраживачки модел	5
Профил испитаника	6
Пост-категоризација група	8
Положај и потребе младих	9
Образовање младих	10
Запошљавање младих	12
Здравље младих	14
Култура и слободно време младих	15
Волонтирање и активизам младих	17
Безбедност младих	19
Млади у заштити животне средине и одрживом развоју	20
Социјална политика према младима	23
Информисање младих	24
Потребе и иницијативе	26
Дубљи увид у резултате	28
Образовање младих у контексту социо- демографских група	29
Запошљавање младих у контексту социо- демографских група	29
Здравље младих у контексту социо- демографских група	30
Култура и слободно време младих у контексту социо- демографских група	30
Волонтирање и активизам младих у контексту социо- демографских група	31
Безбедност младих у контексту социо- демографских група	31
Млади у заштити животне средине у контексту социо- демографских група	32
Социјална политика према младима у контексту социо- демографских група	32
Информисање младих у контексту социо- демографских група	33
Шта мисле млади из осетљивих група	34
Кључни налази	34

О пројекту

Извештај представља резултате свеобухватног истраживања положаја, потреба и приоритета младих на територији Града Новог Сада, спроведеног у оквиру процеса израде Локалног акционог плана за младе (ЛАП). Истраживање је реализовано као део ширих напора усмерених ка унапређивању квалитета живота младих и јачању локалних политика које се баве њиховим образовањем, запошљавањем, здрављем, учешћем у заједници и социјалном укљученошћу.

Основни циљ пројекта је испитивање ставова и навика у понашању младих особа (старости од 15 до 30 година) са територије Града Новог Сада, са циљем процене индикатора од значаја за креирање Локалног акционог плана политике за младе Града Новог Сада. У ту сврху спроведено је комбиновано, квантитативно-квалитативно, истраживање.

Обухваћене све кључне области дефинисане у оквиру омладинске политике: образовање и компетенције, запошљавање и каријера, здравље, култура и слободно време, учешће младих у заједници, безбедност, животна средина, социјална подршка и информисање. Подаци прикупљени у оквиру пројекта биће коришћени као аналитичка основа за дефинисање новог ЛАП-а.

Истраживачки модел

Полазиште за постављање истраживачког модела био је главни циљ пројекта: свеобухватно истраживање положаја и потреба младих као основа за креирање Локалног акционог плана (ЛАП). Истраживачки модел заснован је на комбинацији квантитативног и квалитативног приступа.

Квантитативно истраживање спроведено је путем структурисаног упитника који се састојао од више тематских целина: образовање младих, запошљавање, здравље и животне навике, култура и слободно време, волонтирање и активизам, безбедност, еколошка питања и одрживи развој, социјална политика према младима, информисање, као и процена потреба и иницијатива младих у Новом Саду. Анкетни упитник обухватао је 22 питања. Дизајниран је тако да се попуњава у просечном трајању од осам минута, уз оптималан баланс између дубине добијених података и приступачности за младе испитанике и индекс напора мањи од 50%. Пре главног анкетирања спроведено је пилот истраживање ради провере јасноће формулација, логичког редоследа и процене стварног трајања попуњавања упитника. На основу повратних информација из пилота урађено је више техничких и садржинских прилагођавања: поједине формулације су поједностављене како би биле јасније млађим испитаницима, неке ставке су преформулисане да би прецизније мериле индикаторе, док су два питања изостављена јер су показала ниску информативност или су изазивала недоумице код учесника у пилоту. Пилот фаза је такође показала потребу да се неке скале процене прилагоде (једноставнија формулација упутстава и јаснији називи категорија), као и да се два питања преместе на друга места у упитнику како би се усагласила логичка целина и избегло преоптерећење узастопним скаларним ставкама. У финалној верзији упитника уврштене су и сугестије релевантних актера који раде са младима. Њихове повратне информације помогле су да се поједине ставке додатно прецизирају, као и да инструмент у целини боље одражава реалне потребе и изазове младих у Новом Саду.

Узорковање је обављено комбиновано, САWИ методом преко панела од преко 100.000 испитаника и папир-оловка методом током новембра 2025. године. Узорак је двоструко стратификован, са равномерном полном заступљеношћу (50:50) и квотама по типу насеља (70% урбано : 30% приградско/сеоско), уз укупну величину узорка од 1.014 испитаника (95% CI, $\pm 3\%$). Узорак је дефинисан тако да обухвати младе узраста од 15 до 30 година који живе на територији Града Новог Сада, што је проверавано путем два елиминациона (*screening*) питања о месту становања и старости.

Квалитативни сегмент истраживања реализован је кроз фокус групу са младима из осетљивих група, узраста од 15 до 30 година, који живе на територији Града Новог Сада. Фокус групу је чинило осам учесника. Сесија је трајала 90 минута и спроведена је путем видео-конференцијске платформе, уз поштовање стандарда за модерирање *online* квалитативних дискусија. Разговор је вођен на основу полуструктурисаног водича, усклађеног са тематским областима из упитника.

Подаци прикупљени упитником систематизовани су и припремљени за статистичку обраду у складу са методолошким стандардима квантитативног истраживања. Категоријске променљиве приказане су преко процената, док су нумерички подаци приказани просечним вредностима (аритметичка средина). Разлике су тестиране т тестом за велике независне узорке, АНОВА тестом и Хи квадрат тестом. Анализа података урађена је у програму IBM SPSS Statistics for Windows, Version 24.0. (IBM Corp., Armonk, NY, USA).

Профил испитаника

Приградска
насеља / рурално

32%

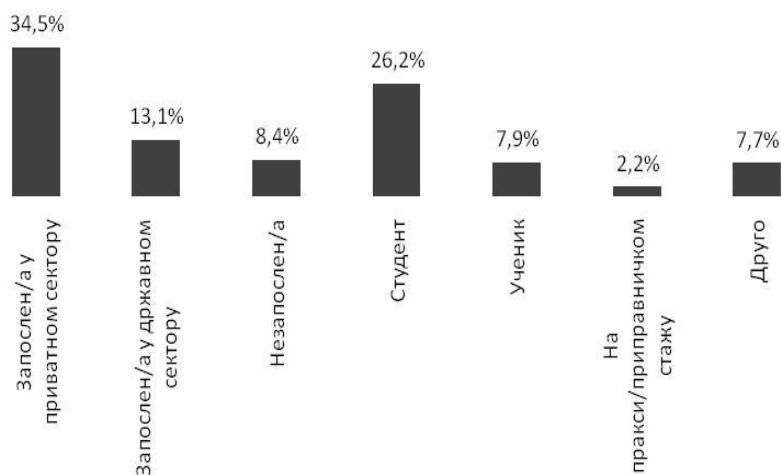
Урбано

68%

49%

51%

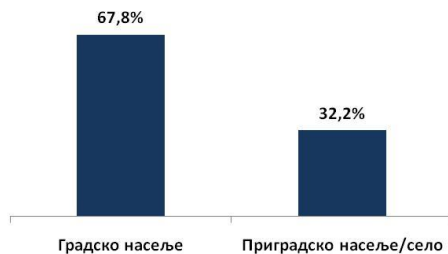

Пост-категоризација група

Пол

51,1% испитаника женског је пола, док је 48,9% мушког.

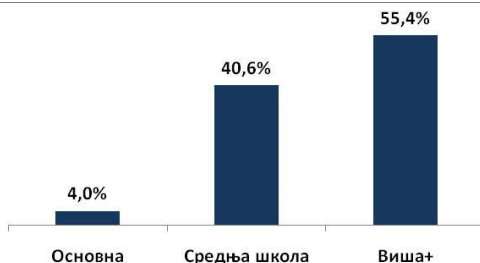
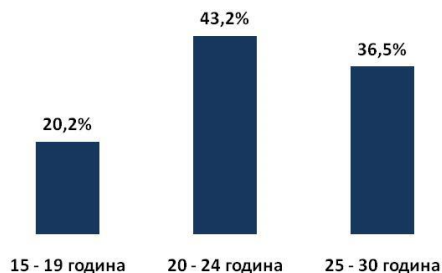

Место становања

Однос градско приградско насеље је 67,8% : 32,2%. Насеља: Центар–Стари град, Лимани, Грбавица, Телеп, Ново насеље, Детелинара, Салајка, Бистрица/Адамовићево насеље и Клиса класификована су као градска. Иако се у евиденцији РЗС, Футог, Сремска Каменица и Петроварадин воде као градска подручја, у овом истраживању сврстани су у приградска насеља у складу са уобичајеном истраживачком праксом. У категорију приградских убрајани су и Ветерник и Каћ, док су Бегеч, Будисава, Буковац, Кисач, Ковиљ, Лединци, Руменка, Стари Лединци, Степановићево и Ченеј класификовани као сеоска насеља.

Старост испитаника

Старости 15 до 19 година је 20,2% испитаних; 43,2% старости је 20 до 24 година; 25 до 30 година има 36,5% испитаника.

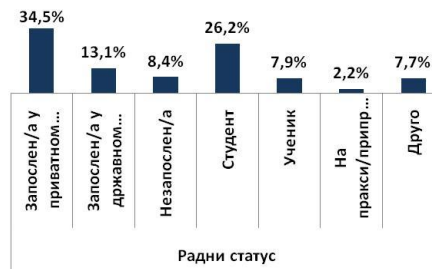

Степен образовања

Незавршену основну и основну школу има 4% испитаника, средњу школу 40,6% , док вишу школу/факултет/мастер или магистрске студије има 55,4% испитаника.

Радни статус

У узорак је ушло 47,6% запослених, 8,4% незапослених, 26,2% студената, 7,9% ученика, 2,2% оних на пракси и 7,7% са неким другим радним статусом.

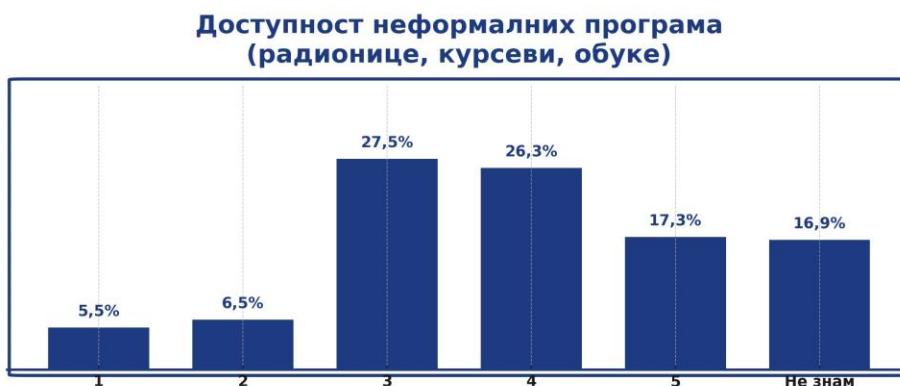
Положај и потребе младих

Образовање младих

П4: Како бисте оценили аспекте неформалног образовања у Новом Саду?

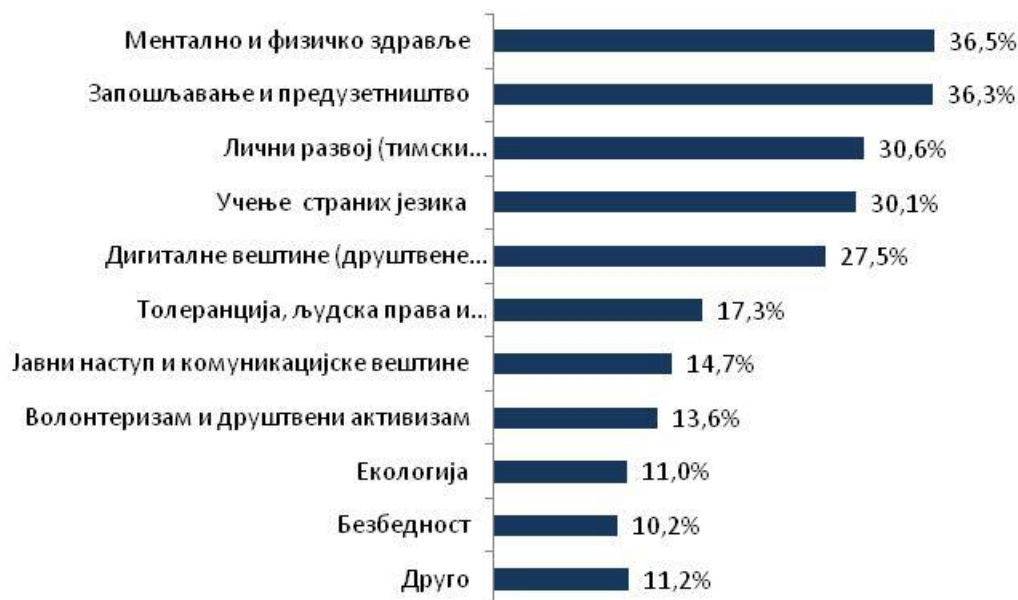

Просечне оцене

П5: За које теме ван формалног образовања сте највише заинтересовани?

Напомена: Вредности су приказане појединачно по опцији. Због могућности вишеструког избора укупни проценат може премашити 100%.

Млади у Новом Саду умерено позитивно оцењују неформално образовање: 43,6% даје високу оцену (4+5) доступности програма, а слично и за могућности праксе и волонтирања (44,4%). Могућности за добијање стипендија оцењене су нешто ниже, где 34,8% младих даје високу оцену, што указује на ограничењу доступност финансијске подршке.

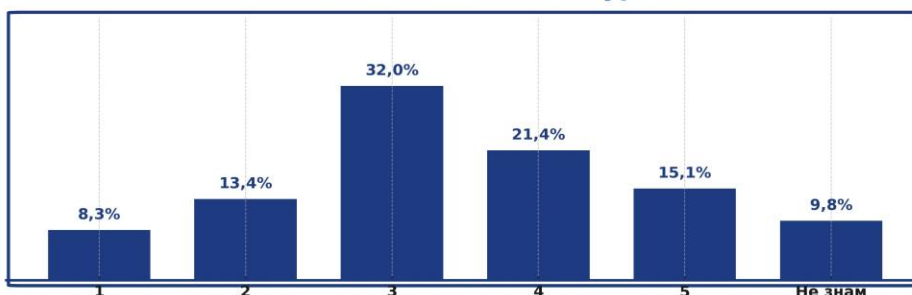
Интересовања ван формалног образовања највише су усмерена на теме које имају непосредну животну примену: ментално и физичко здравље (36,5%), запошљавање и предузетништво (36,3%), лични развој (30,6%), страни језици (30,1%) и дигиталне вештине (27,5%).

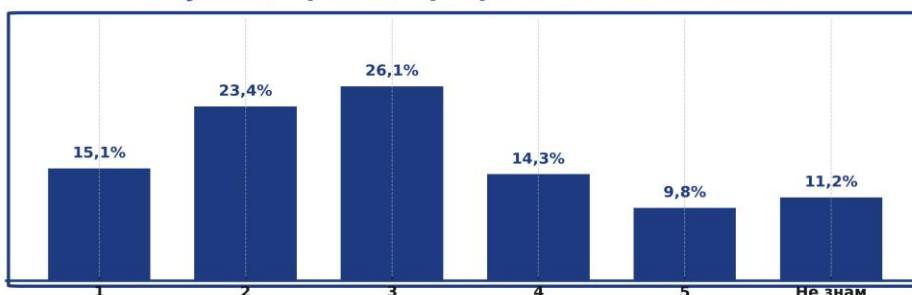
Запошљавање младих

П6: Како бисте оценили аспекте запошљавања младих у Новом Саду?

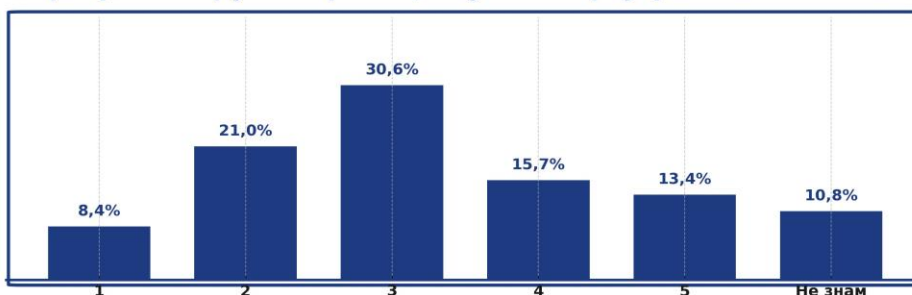
Прилике за запослење младих у граду
(огласи за посао и конкурси)

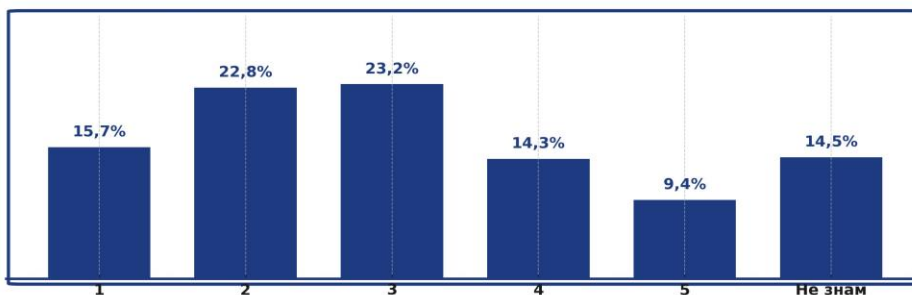
Подршка институција при тражењу посла
(сајмови, праксе, програми запошљавања)

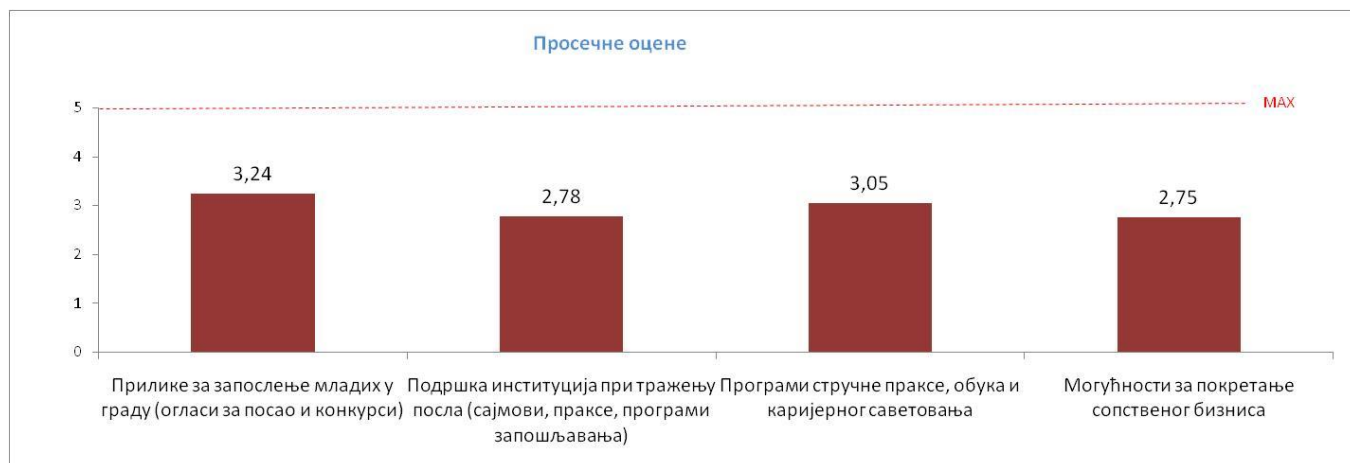

Програми стручне праксе, обука и каријерног саветовања

Могућности за покретање сопственог бизниса

П7: Која би вам обука / услуга помогла у тражењу посла или напредовања?

Напомена: Вредности су приказане појединачно по опцији. Због могућности вишеструког избора укупни проценат може премашити 100%.

Процењени аспекти запошљавања указују на умерено задовољство младих, са доминацијом средњих оцена и релативно ниским уделом високих оцена. Најбоље оцењене су прилике за запослење са 3,24, али је само трећина испитаника задовољна овим аспектом. Подршка институција при тражењу посла добија најнижу оцену, 2,78, што упућује на то да млади не доживљавају формалне механизме као довољно функционалне или доступне. Могућности за покретање сопственог бизниса оцењене су умерено, са просеком 2,75, уз приметан део младих који нису упознати са постојећим програмима подршке. Програми стручне праксе су оцењени са 3,05.

Када је реч о обукама и услугама које би им помогле у запошљавању, млади показују највеће интересовање за дигиталне вештине (39,5 %), обуку за писање ЦВ-а и припрему за интервју (36,7%), каријерно саветовање (33,0 %), предузетништво (32,4 %) и курсеве страних језика (31,%).

Здравље младих

П8: Означи шта те најбоље описује?

	Повремено/ редовно	Не	Не знам / не желим да одговорим
Храним се правилно и редовно	↑ 76,4%	↓ 16,1%	7,5%
Бавим се спортом или физичком активношћу	↑ 69,7%	↓ 23,8%	6,5%
Конзумирам алкохол	⇒ 46,6%	⇒ 45,4%	8,1%
Конзумирам неки никотински производ (цигарете, вејп, никотинске врећице)	⇒ 48,5%	⇒ 44,2%	7,3%
Конзумирам енергетска пића	⇒ 36,9%	⇒ 55,4%	7,7%
Користим лекове без препоруке лекара	↓ 15,9%	↑ 75,8%	8,3%
Конзумирам неке психоактивне супстанце	↓ 10,6%	↑ 80,4%	9,0%
Користим презервативну заштиту	⇒ 44,4%	⇒ 39,5%	16,1%
Посећујем превентивне прегледе	⇒ 35,3%	⇒ 41,8%	22,9%
Бринем о свом менталном здрављу	↑ 64,8%	↓ 27,5%	7,7%

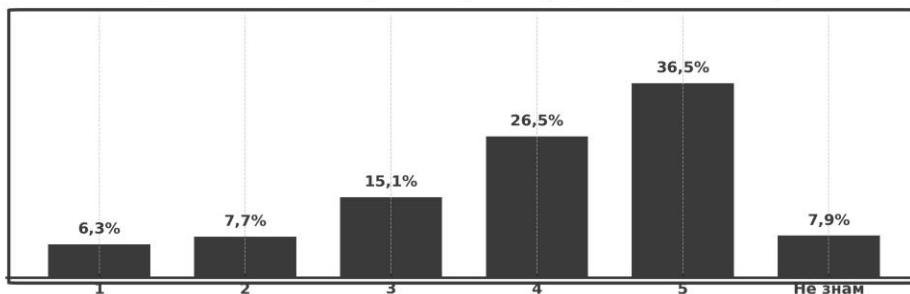
Највећи део младих редовно или повремено води рачуна о исхрани (76,4%) и физичкој активности (69,7%), а значајан део брине и о менталном здрављу (64,8%). Истовремено, распрострањене су и навике које носе здравствене ризике: 46,6% конзумира алкохол, 48,5% користи неки никотински производ, а 36,9% пије енергетске напитке. Мањи удео младих користи лекове без препоруке лекара (15,9%) или психоактивне супстанце (10,6%). Превентивне прегледе редовно или повремено обавља 35,3% младих, док 44,4% наводи да користи неки облик сексуалне заштите, а 39,5% да то не чини.

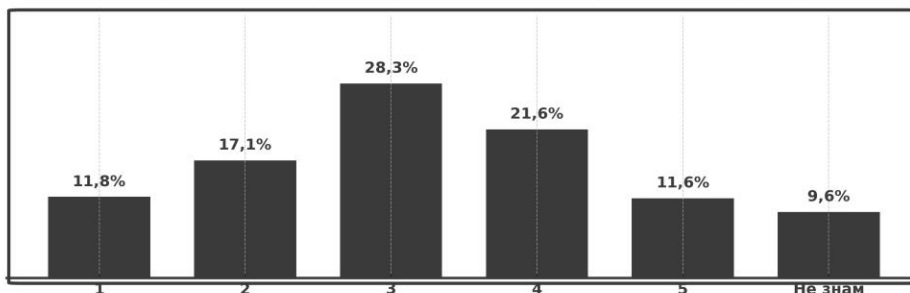
Култура и слободно време младих

П9: Како бисте оценили?

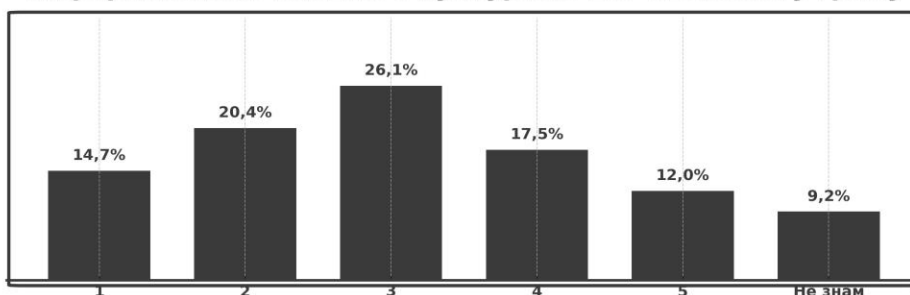
**Доступност културних садржаја за младе
(биоскоп, позориште, концерти, изложбе)**

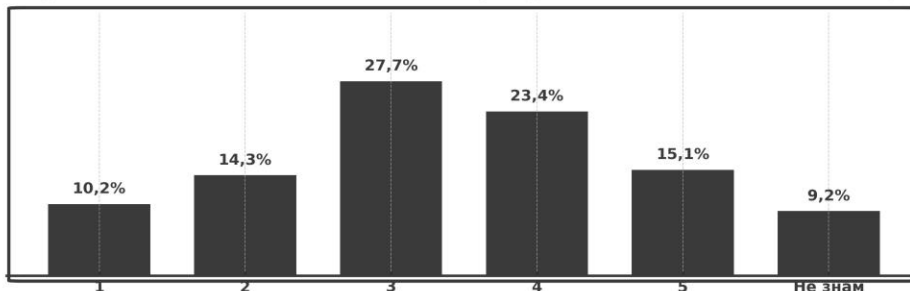
Пристапачност цена улазница за културне догађаје

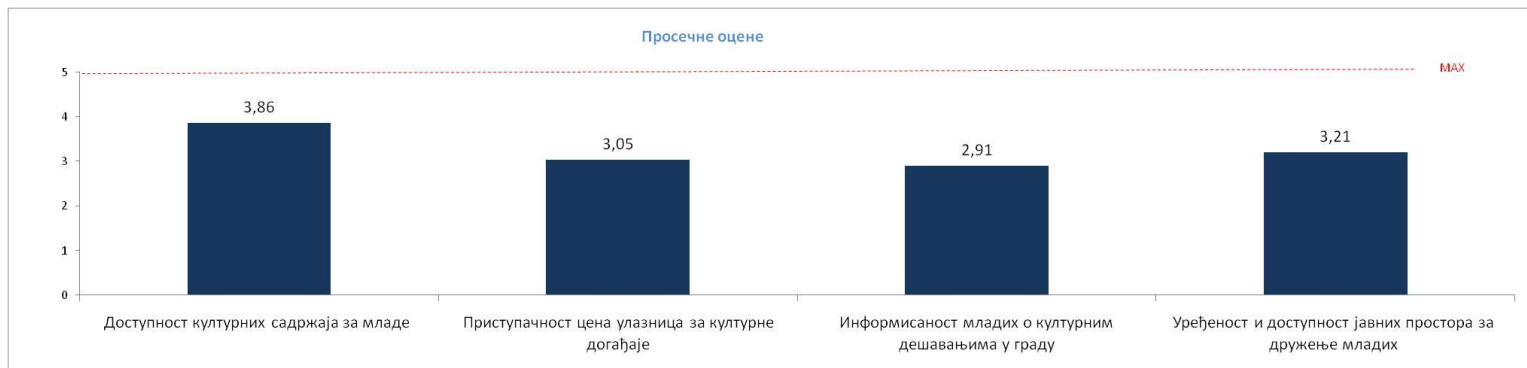

Информисаност младих о културним дешавањима у граду

**Уређеност и доступност јавних простора за дружење младих
(омладински клубови, омладински центри, културне станице, паркови, јавни простори)**

п10: За који тип јавног простора за младе у Новом Саду сте највише заинтересовани?

П11: Како најчешће проводите слободно време?

Процене младих показују да је културна понуда града углавном доступна: чак 63,0% даје високе оцене (4+5) за доступност културних садржаја, што је уједно и најбоље оцењен аспект (просек 3,86). Приступачност цена добија ниже оцене, где 33,2% младих даје оцену 4 или 5 (просек 3,05), што указује да цена и даље представља баријеру за значајан део младих. Информисаност о културним дешавањима међу најслабије је оцењеним сегментима: само 29,5% даје највише оцене, уз просечну оцену 2,91. Ово указује на недовољну видљивост културних програма међу младима. Уређеност и доступност јавних простора за дружење (омладински клубови, културне станице, паркови) добијају умерено позитивну оцену: 38,5% младих даје оцену 4 или 5 (просек 3,21).

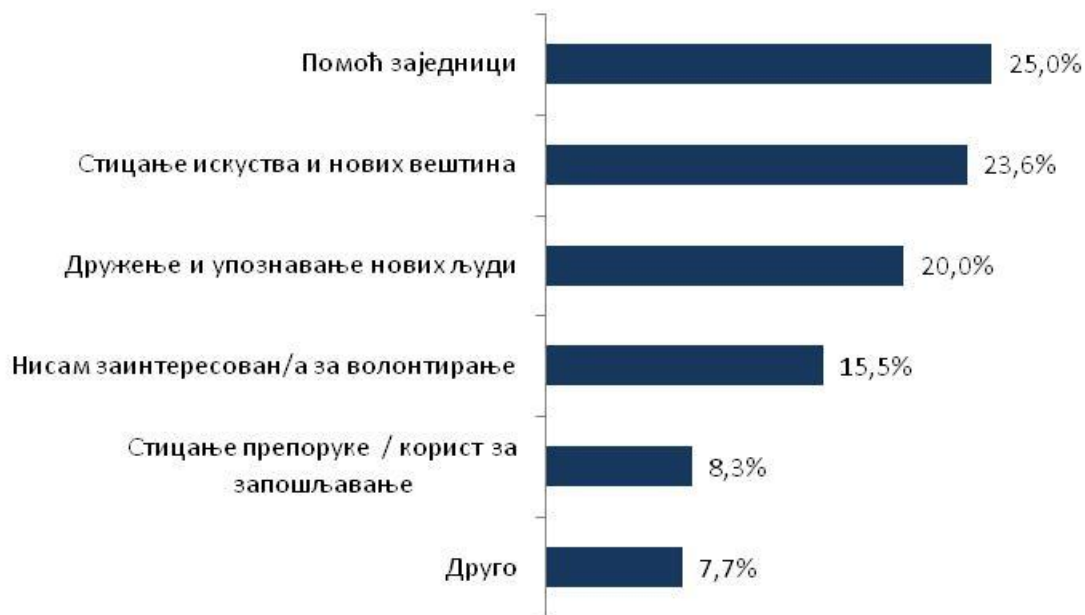
Када је реч о типовима јавних простора који би младима у Новом Саду највише одговарали, највеће интересовање усмерено је ка спортско-рекреативним зонама (38,1%), а затим и просторима за неформално дружење младих (26,8%). У мањој мери млади показују потребу за креативним просторима (13,2%) и омладинским клубовима (11,3%), док културне станице (5,8%) и омладински центри (4,0%) привлаче релативно мали удео испитаника.

Употреба слободног времена најчешће је повезана са породичним окружењем, што наводи 38,9% младих. Следе рекреативно бављење спортом (14,5%), активности на друштвеним мрежама (12,4%) и различити облици одмора, попут коришћења рачунара (7,5%) или читања књига (6,5%). Волонтирање и активизам су слабо заступљени у свакодневним навикама (1,2%). Оваква структура слободног времена указује на значај породице, али и на потребу за подстицањем разноврснијих, активнијих и социјално повезујућих садржаја.

Волонтирање и активизам младих

П12: Који су главни разлози због којих волонтирате или бисте желели да волонтирате?

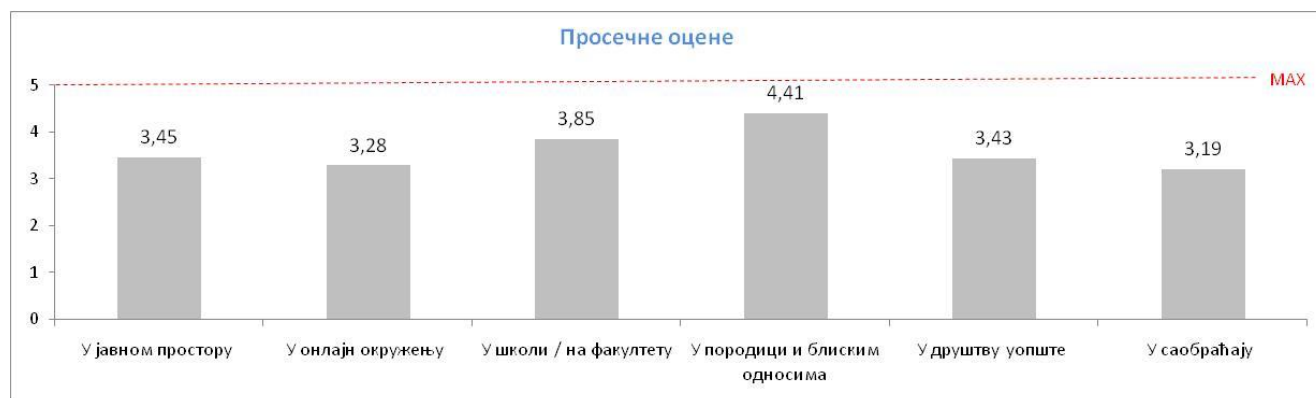
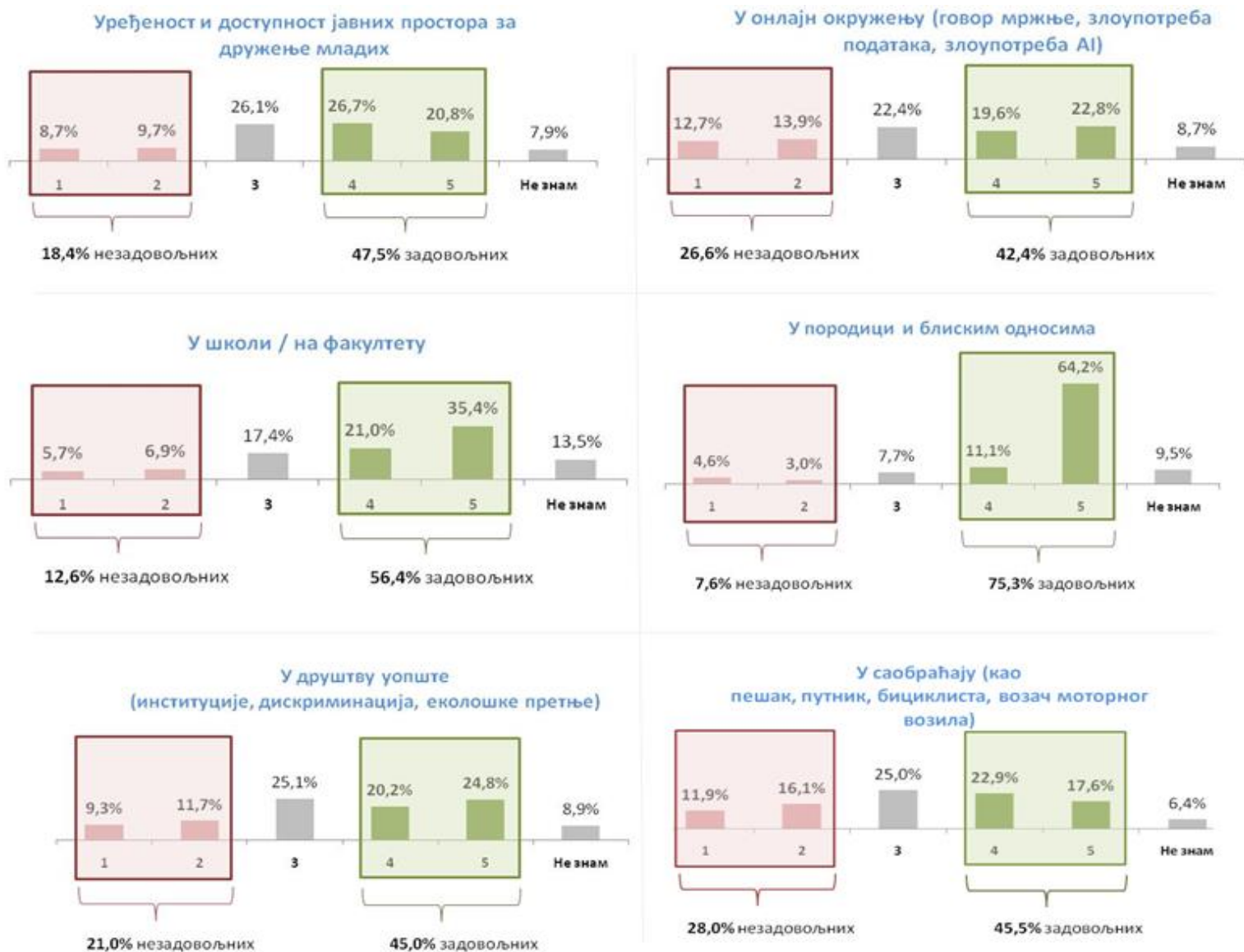

Мотиви младих за волонтирање у највећој мери имају просоцијални карактер. Најчешће навођени разлог је жеља да се помогне заједници (25,0%), одмах затим следи стицање искуства и нових вештина (23,6%), док 20,0% истиче дружење и упознавање нових људи као кључан подстицај. Истовремено, значајан удео младих (15,5%) наводи да није заинтересован за волонтирање. Мањи број младих волонтира из прагматичних разлога, попут стицања препорука или користи за запошљавање (8,3%). Млади волонтирање углавном доживљавају као начин да допринесу заједници и личном развоју, док су инструментални мотиви мање заступљени.

Безбедност младих

П13: Колико се осећаш безбедно у различитим окружењима и ситуацијама у Новом Саду?

У процени безбедности у различитим окружењима млади највиши ниво сигурности доживљавају у оквиру породичног и блиског окружења, где се сабрани проценти за оцене 4 и 5 износе 75,3%. Овај налаз прати и највиша просечна оцена од 4,41, што указује да млади породично окружење препознају као најстабилнији и најзаштитнији контекст свакодневног функционисања. Други по нивоу безбедности јесте простор школе или факултета, где 56,4% младих изражава висок степен сигурности (4+5), уз просечну оцену од 3,85. Ово сугерише да образовне институције значајан део младих доживљава као уређене и предвидиве средине у којима се осећају релативно заштићено.

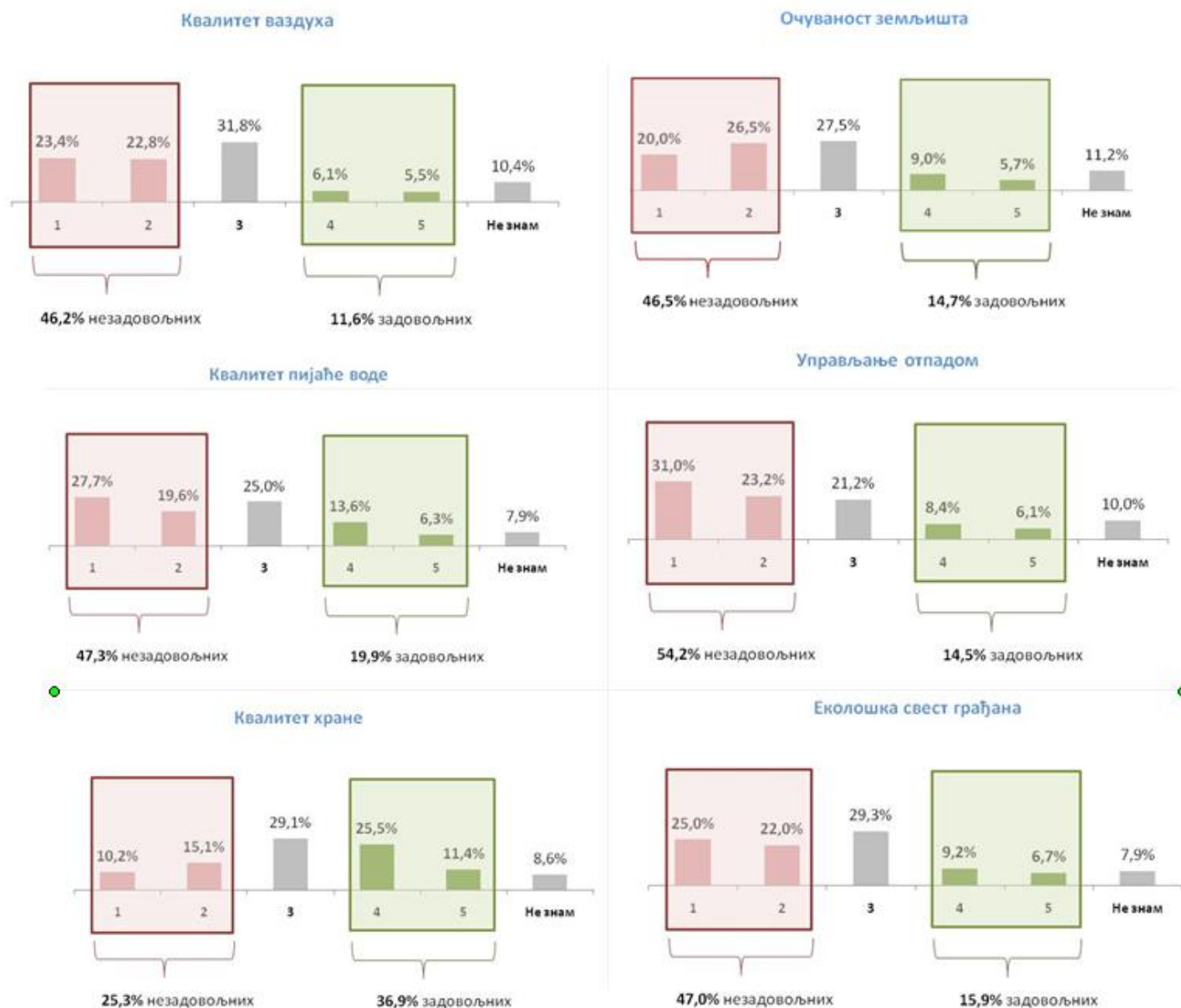
Безбедност у јавним просторима оцењена је позитивно: 47,5% младих даје оцене 4 и 5, уз просечну оцену од 3,45. Сличан образац јавља се и у процени безбедности „у друштву уопште“, где 45,0% младих пријављује висок ниво сигурности, а просек износи 3,43.

Млади се у саобраћају (3,19) и *online* (3,28) окружењу осећају најмање сигурно.

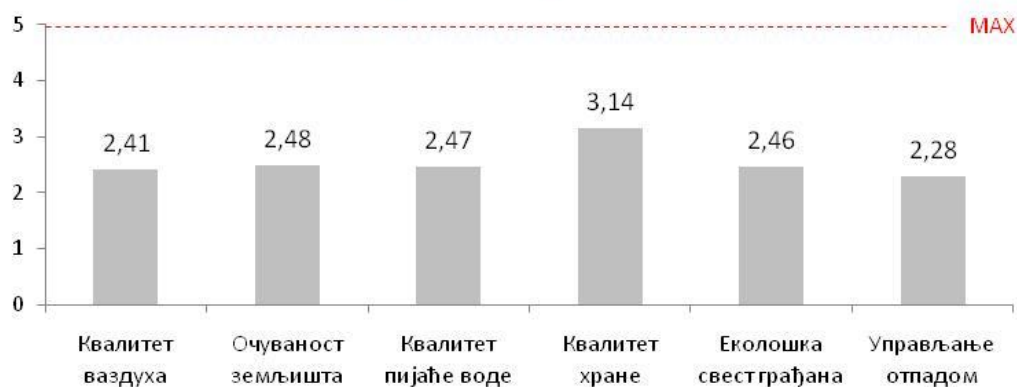

Млади у заштити животне средине и одрживом развоју

П14: Оцените еколошку ситуацију у Новом Саду

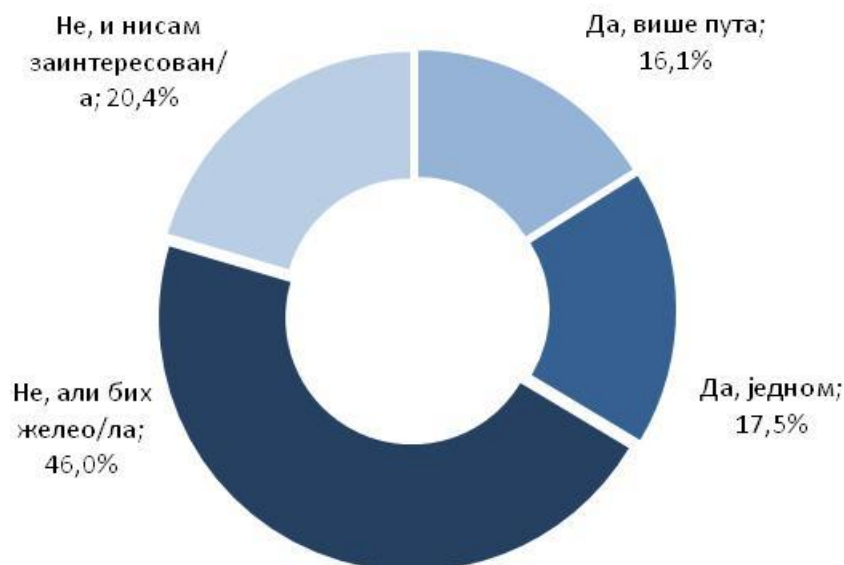

Просечне оцене

п15: Да ли си до сада учествовао/ла у неким активностима које су биле усмерене на заштиту животне средине у Новом Саду?

У области процене еколошке ситуације у Новом Саду, одговори младих упућују на изразито критичке ставове према већини испитиваних аспеката животне средине. Најниже процене дате су за квалитет ваздуха, где је чак 46,2% испитаних незадовољно (оцене 1–2), док само 11,6% изражава задовољство (оцене 4–5). Слично томе, очуваност земљишта је оценом 1–2 окарактерисало 46,5% младих, а 14,7% је види као задовољавајућу. Квалитет пијаће воде такође изазива забринутост: 47,3% је незадовољних, а тек 19,9% задовољних, што одражава растућу перцепцију ризика и неповерења у овај сегмент јавне инфраструктуре.

Још израженије негативне оцене односе се на управљање отпадом, где је 54,2% младих незадовољно, уз свега 14,5% задовољних. С друге стране, квалитет хране добија нешто позитивнију перцепцију, уз 36,9% задовољних и 25,3% незадовољних, што указује на релативно повољнију позицију овог индикатора у поређењу са осталима. Питање еколошке свести грађана добија умерено негативан биланс: 47,0% младих сматра да је ниска, док 15,9% оцењује да је на задовољавајућем нивоу.

Просечне вредности додатно потврђују да се еколошка ситуација у граду углавном оцењује незадовољавајуће. Квалитет ваздуха има просек 2,41, а очуваност земљишта и квалитет пијаће воде 2,48 и 2,47. Управљање отпадом је на нивоу 2,28, што је најнижа просечна оцена у овом блоку. Истовремено, квалитет хране, са просеком 3,14, издваја се као релативно најбоље оцењена ставка, док је еколошка свест грађана на нивоу 2,46. У целини посматрано, налази указују да млади у Новом Саду доживљавају еколошке аспекте урбаног живота као простор са значајним могућностима за унапређење, уз најизраженије незадовољство када је реч о ваздуху, води и управљању отпадом.

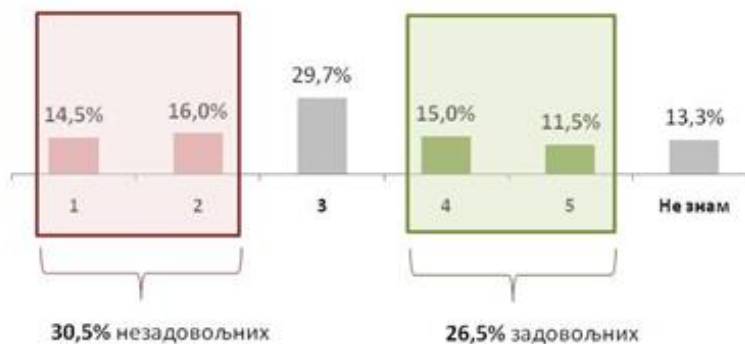
Подаци показују да већина младих до сада није учествовала у еколошким активностима, али би желела (46,0%). Учешће има трећина: једном 17,5%, више пута 16,1%. Истовремено, 20,4% не показује интересовање. Ово указује да постоји значајан неискоришћен потенцијал за укључивање младих у активности заштите животне средине.

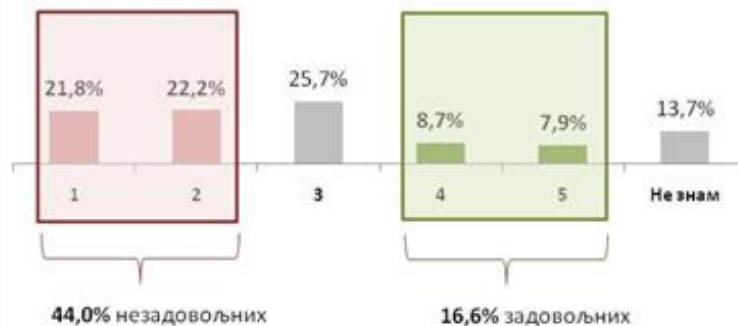
Социјална политика према младима

п16: Оцените подршку младима у Новом Саду у следећим областима?

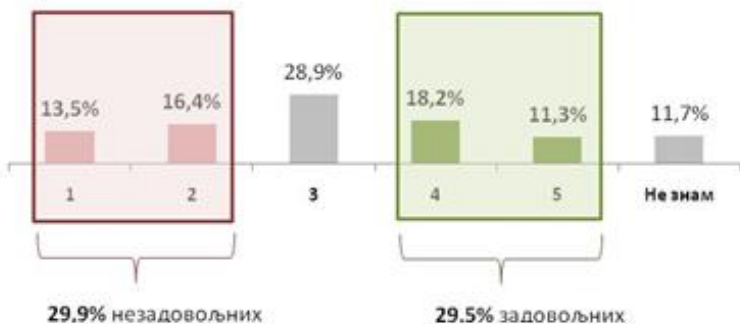
Пристап запослењу и програмима запошљавања младих

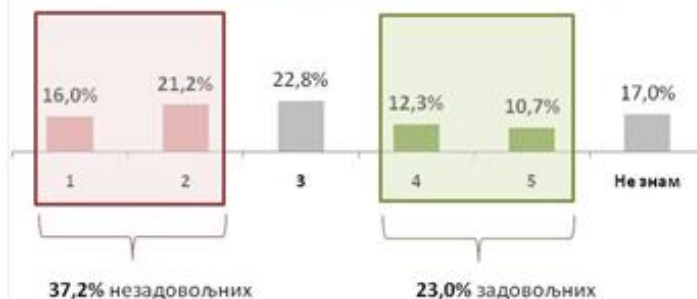
Мере подршке за становање

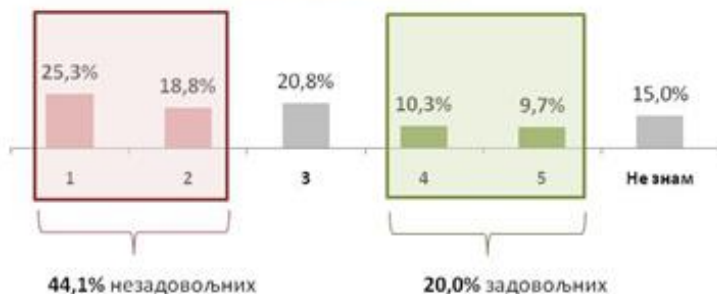
Пристап здравственој и психолошкој подршци

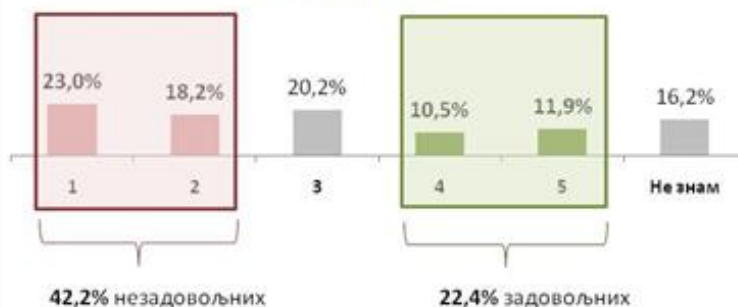
Подршка младима из осетљивих група (нпр. сиромашни, млади са инвалидитетом и сл.)

Укљученост младих у доношење одлука и креирање политика

Подршка повратку младих и друштвеној реинтеграцији

Просечне оцене

У области социјалне политике према младима уочава се генерално низак ниво задовољства подршком у различитим доменима. Најповољније се оцењује приступ здравственој и психолошкој подршци, где трећина младих даје оцене 4 и 5, док је незадовољних такође трећина. Подршка младима из осетљивих група је умерено позитивно оцењена (23,0% задовољних), али уз значајан удео оних који су незадовољни (37,2%). Најниже процене дају се мерама подршке за становање, где је задовољно свега 16,6%, а незадовољно 44,0%.

Када је реч о приступу запослењу и програмима запошљавања младих, 26,5% младих изражава задовољство, док трећина има негативну оцену. Укљученост младих у доношење одлука и креирање политика добија најслабије процене, само 20,0% је задовољно, док је незадовољно чак 44,1%. Сличан тренд присутан је и код подршке повратку младих и њиховој друштвеној реинтеграцији, где позитивне оцене даје 22,4% испитаних, а незадовољство исказује 42,2%.

Ови резултати показују да је подршка младима у већини посматраних области перципирана као ограничена или недовољно доступна, посебно када је реч о стамбеној подршци, учешћу у креирању политика и мерама усмереним на најрањивије групе.

Информисање младих

П17: Који су ваши главни извори информација?

Најважнији извори информисања младих у Новом Саду несумњиво су дигитални канали. Друштвене мреже убедљиво предњаче са 55,0%, што их чини примарним каналом комуникације са младима. Знатно мање, али и даље релевантно, 15,9% младих ослања се на интернет сајтове и portale. Пријатељи и породица су извор информација за 8,3%, док традиционални медији (радио, ТВ, новине) имају ограничен домет од 6,9%. Образовне установе учествују са 4,3%, док КЗМ и омладинске организације бележе минималан утицај (1,2%). Ови налази указују да се информисање младих одвија доминантно у дигиталном систему.

Потребе и иницијативе

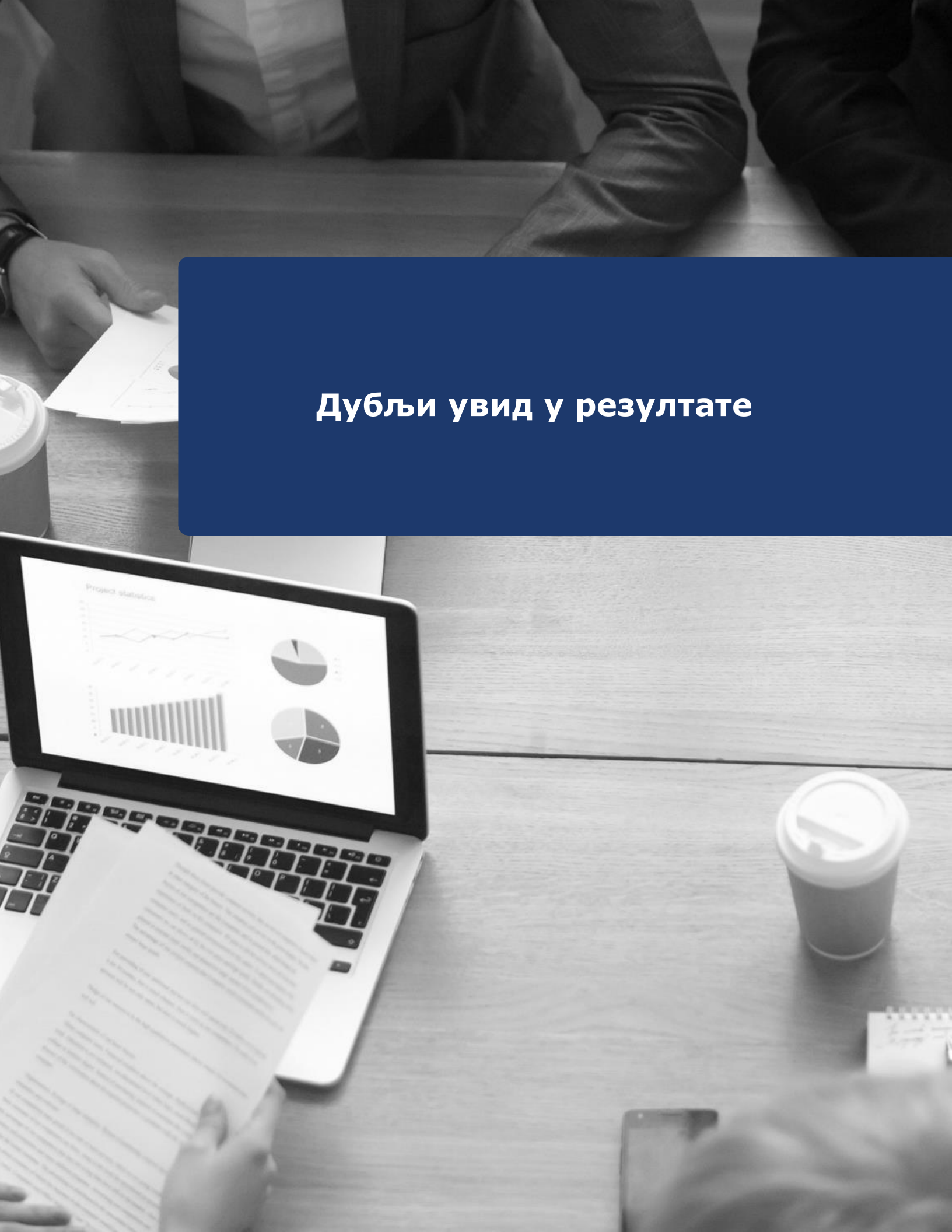
П18: Шта сматрате да недостаје од активности и садржаја за младе у Новом Саду?

Категорије	Учесталост одговора	Типични одговори
Остало	33,20%	све, свашта
Непотпун/празан одговор	23,00%	
Спорт и рекреација (спортске активности, инфраструктура: терени, теретане на отвореном, street workout)	18,20%	више игралишта за вежбање, паркови, више спортско-рекреативних активности, побољшање спортских центара, паркови и спортска игралишта
Култура и уметност (културни садржаји, позоришта, концерти)	8,30%	културни програм, креативне радионице, више позоришта, културни догађаји доступни младима
Друштвени и забавни садржаји (дружење, изласци, социјалне активности)	6,30%	простори за неформално дружење, клубови, простор за дружење
Едукација и радионице (курсеви, образовне активности)	5,70%	едукативни програми, недостаје пракса на факултетима, више бесплатних радионица
Ментално здравље (психолошка подршка)	1,20%	психотерапија, више бесплатне психолошке помоћи, психолошка подршка
Становање и стандард (цене станова, услови живота)	1,00%	јефтинији услови за куповину стана, новац, подршка за повољније становање
Безбедност (већа сигурност)	0,80%	сигурност, насиље, дрога
Праксе, посао, каријера (запошљавање, стручне праксе)	0,80%	недостаје пракса у школама, више могућности запошљавања, да се запосле
Екологија и природа (зелени простори, шумљавање)	0,60%	пошумљавање, природни амбијенти, зелене површине
Институције и систем (институционални/административни проблеми)	0,60%	институције које пружају подршку младима
Учествовање младих у одлучивању (глас младих, учешће у креирању политика)	0,40%	већи глас у друштву, укључивање младих у креирање развоја града

П19: Да имате прилику, шта бисте прво побољшали у свом граду?

Категорије	Учесталост одговора	Типични одговори
Непотпун / празан одговор / не знам	26,70%	
Јавни превоз	9,50%	стара возила, касне, бесплатан превоз као у Београду
Институције и администрација	8,30%	рад институција, ефикасност служби...
Ништа не бих мењао/ла	6,70%	све је у реду, ништа не бих мењао
Зелене површине / уређење паркова	5,70%	садња дрвећа, више зелених површина
Водовод и квалитет воде	4,80%	вода, квалитет воде
Животни стандард / цене некретнина	4,60%	цене уопште, цене изнајмљивања и куповине станова
Загађење ваздуха	4,60%	квалитет ваздуха
Уопштен у одговор (људи, емпатија, менталитет...)	4,20%	
Чистоћа и комунални ред	3,40%	чишћење јавних површина, смеће
Путна инфраструктура	2,80%	рупе, асфалт, реконструкција улица
Спортска инфраструктура	2,60%	терени, игралишта, паркови на отвореном
Култура и садржаји	2,40%	културни програми, ноћни живот, јефтиније карте за културне садржаје
Паркинг / саобраћајно растерећење	2,20%	мањак паркинг места, нове гараже
Образовање	2,20%	квалитет образовања
Безбедност	2,00%	дрога, осећај несигурности
Запошљавање младих	1,80%	прилике за младе, запошљавање младих без искуства
Урбанистичка култура	1,20%	прекомерна градња
Простор за дружење и социјалне активности	1,20%	места за боравак младих, омладински клубови
Здравство	1,00%	породилишта, доступност, домови здравља
Бициклическе стазе	0,60%	нове стазе, повезаност, проширење
Тротоари и пешачка инфраструктура	0,40%	оштећени тротоари, неприступачност за особе са инвалидитетом
Коцкарнице / кладионице	0,40%	уклањање коцкарница
Јавна расвета	0,40%	осветљење улица, осветљење стаза

Дубљи увид у резултате

Образовање младих у контексту социо-демографских група

	Место		р	Пол		р	Starost			р	Образовање			р	Радни статус							р
	Градско насеље	Приградско насеље/село		Мушки	Женски		15 - 19	20 - 24	25 - 30		Незавршено основно /	Средња школа	Виша/Факултет/магистарске		Запослен/а у приватном	Запослен/а у државном	Незапослен/а	Студент	Ученик	На пракси/приправничком	Друго	
П4: Како бисте оценили аспекте неформалног образовања у Новом Саду?																						
Доступност неформалних програма (радионице, курсеви, обуке)	3,48	3,61		3,53	3,51	*	3,32	3,58	3,56	*	2,60	3,47	3,61	**	3,56	3,70	3,77	3,35	3,34	3,50	3,44	*
Могућности за праксу и волонтирање	3,42	3,51		3,59	3,33	*	3,02	3,59	3,51	*	2,36	3,43	3,58	**	3,42	3,74	3,51	3,51	3,09	3,33	3,42	*
Могућност добијања стипендије	3,18	3,30		3,26	3,18		3,00	3,38	3,13	*	2,21	3,28	3,27	**	3,13	3,30	3,07	3,44	3,10	3,44	3,04	
П5: За које теме ван формалног образовања сте највише заинтересовани?																						
Запошљавање и предузетништво	36,2%	36,6%		41,0%	31,9%		35,0%	39,1%	33,9%		36,8%	36,9%	37,2%		42,4%	26,4%	50,6%	32,6%	33,3%	36,4%	28,9%	
Толеранција, људска права и социјално укључивање	16,5%	18,9%		13,3%	21,2%		22,3%	20,5%	10,8%		21,1%	20,0%	15,4%		14,1%	20,2%	14,5%	17,1%	23,1%	36,4%	23,7%	
Дигиталне вештине (друштвене мреже, програмирање)	29,9%	22,6%		26,1%	28,8%		22,3%	31,4%	25,8%		21,1%	27,2%	28,2%		30,0%	27,9%	9,6%	30,2%	23,1%	18,2%	34,2%	
Волонтеризам и друштвени активизам	17,4%	5,5%		12,4%	14,6%		18,4%	14,1%	10,2%		0,0%	16,9%	11,3%		14,1%	7,8%	9,6%	15,5%	25,6%	9,1%	5,3%	
Лични развој (тимски рад, лидерство, социјалне вештине...)	32,8%	26,2%		28,5%	32,7%		31,1%	30,0%	31,2%		10,5%	28,7%	33,8%		30,6%	29,5%	24,1%	33,3%	35,9%	27,3%	28,9%	
Екологија	9,3%	14,6%	**	14,5%	7,7%	**	13,6%	8,6%	12,4%	**	10,5%	9,7%	12,8%	**	8,2%	15,5%	12,0%	11,6%	5,1%	0,0%	23,7%	**
Учење страних језика	33,6%	22,6%		25,3%	34,6%		35,9%	30,0%	26,9%		15,8%	29,2%	33,5%		27,6%	23,3%	33,7%	34,9%	33,3%	27,3%	36,8%	
Јавни наступ и комуникацијске вештине	15,9%	12,2%		13,7%	15,8%		15,5%	15,9%	12,9%		5,3%	15,9%	16,2%		17,6%	4,7%	12,0%	19,4%	20,5%	18,2%	5,3%	
Ментално и физичко здравље	35,4%	39,0%		35,3%	37,7%		31,1%	35,5%	40,9%		21,1%	33,8%	40,6%		36,5%	39,5%	25,3%	36,4%	33,3%	45,5%	50,0%	
Безбедност	10,4%	9,8%		9,6%	10,8%		9,2%	9,5%	11,6%		10,5%	9,0%	11,7%		12,9%	10,9%	10,8%	7,4%	10,3%	4,5%	10,5%	
Друго	9,6%	14,6%		10,0%	12,3%		14,6%	6,8%	14,5%		21,1%	12,8%	8,3%		8,2%	9,3%	7,2%	11,6%	20,5%	18,2%	15,8%	

Запошљавање младих у контексту социо-демографских група

	Место		p	Пол		p	Starost			p	Образовање			p	Радни статус							p
	Градско насеље	Приградско насеље/село		Мушки	Женски		15 - 19	20 - 24	25 - 30		Незавршено основно /	Средња школа	Виша/Факултет/магистарске		Запослен/а у приватном	Запослен/а у државном	Незапослен/а	Студент	Ученик	На пракси/приправничком	Друго	
П6: Како бисте оценили следеће аспекте запошљавања младих у Новом Саду?																						
Прилике за запошлење младих у граду	3,27	3,18	**	3,36	3,13	*	3,09	3,29	3,25	*	2,64	3,26	3,26	**	3,25	3,39	3,01	3,33	3,00	3,30	3,03	
Подршка институција при тражењу посла (сајмови, праксе,	2,78	2,78		2,80	2,76		2,65	2,94	2,65		2,07	2,78	2,80		2,76	2,93	2,58	2,88	2,52	2,82	2,55	
Програми стручне праксе и обука за младе	2,98	3,19		3,13	2,97		3,07	3,17	2,90		2,80	3,07	3,03		3,10	3,19	2,97	3,06	2,80	3,00	2,90	
Могућности за покретање сопственог бизниса	2,72	2,82		2,87	2,63		2,65	2,85	2,70		2,57	2,70	2,80		2,82	3,06	2,49	2,63	2,62	2,70	2,68	
П7: Која би вам обука / услуга помогла у тражењу посла или напредовања?																						
Обука за писање ЦВ-а и интервјуа за посао	39,7%	30,5%	*	35,7%	37,7%	**	34,0%	40,0%	34,4%	**	36,8%	37,4%	35,7%	**	28,8%	38,0%	27,7%	50,4%	38,5%	45,5%	28,9%	*
Дигиталне вештине (друштвене мреже, програмирање, AI	41,4%	35,4%		36,5%	42,3%		29,1%	38,2%	46,8%		21,1%	33,3%	44,4%		42,9%	37,2%	36,1%	35,7%	28,2%	63,6%	44,7%	
Предузетништво	33,9%	29,3%		41,4%	23,8%		38,8%	27,3%	34,9%		26,3%	34,4%	32,3%		30,6%	37,2%	45,8%	25,6%	41,0%	36,4%	36,8%	
Курс страног језика	29,0%	37,8%		32,9%	30,8%		26,2%	30,5%	36,6%		15,8%	34,4%	32,0%		35,9%	40,3%	33,7%	27,1%	20,5%	27,3%	36,8%	
Нисам заинтересован/а за обуку	8,4%	14,6%		9,6%	11,2%		15,5%	7,7%	10,8%		21,1%	11,3%	9,0%		10,6%	4,7%	2,4%	10,1%	23,1%	9,1%	18,4%	
Каријерно саветовање	36,4%	25,9%		31,5%	34,4%		27,2%	37,5%	30,9%		23,7%	33,3%	33,3%		22,1%	31,8%	25,3%	50,0%	38,5%	45,5%	28,9%	
Друго	12,8%	10,4%	11,2%	12,7%	18,4%	9,1%	11,8%	26,3%	8,7%	12,0%	10,6%	10,9%	12,0%	10,1%	7,7%	18,2%	28,9%					

* U cilju preglednosti prikazani procenti za "повремено/редовно". Остатак до 100% је "не" и "не знам/не желим да одговорим".

	Место		р	Пол		р	Starost			р	Образовање			р	Радни статус							р
	Градско насеље	Приградско насеље/село		Мушки	Женски		15 - 19	20 - 24	25 - 30		Незавршено основно /	Средња школа	Виша/Факултет/магистарске		Запослен/а у приватном	Запослен/а у државном	Незапослен/а	Студент	Ученик	На пракси/приправничком	Друго	
П9: Како бисте оценили?																						
Доступност културних садржаја за младе (биоскоп, позориште,	3,88	3,82		3,77	3,95	**	3,62	3,99	3,83	**	2,53	3,80	3,98	**	3,82	3,97	3,62	3,90	3,74	4,10	3,91	
Пристапачност цена улазница за културне догађаје	3,08	2,98		3,10	3,00		2,77	3,21	2,98	**	1,53	3,08	3,11	**	3,12	2,93	2,54	3,32	2,66	3,18	2,67	**
Информисаност младих о културним дешавањима у граду	2,95	2,81		2,83	2,98		2,76	2,95	2,93		1,59	2,93	2,97	**	2,81	3,17	2,93	2,85	2,67	3,00	3,06	
Уређеност и доступност јавних простора за дружење младих	3,20	3,22		3,21	3,21		2,99	3,30	3,20	**	2,00	3,23	3,26	**	3,14	3,42	3,30	3,18	3,03	3,18	3,21	
П10: За који тип јавног простора за младе у новом саду сте највише заинтересовани?																						
Омладински клуб	11,3%	11,3%		13,9%	8,8%		21,4%	13,4%	3,2%		10,5%	15,6%	7,5%		8,2%	8%	9,6%	15,1%	26,9%	9,1%	15,8%	
Креативни простор (уметничке радионице...)	13,8%	11,9%		7,6%	18,5%		8,3%	12,0%	17,2%		13,2%	9,7%	15,2%		12,6%	17,1%	14,5%	12,8%	5,1%	18,2%	15,8%	
Простор за неформално дружење младих	29,9%	20,4%		23,5%	30,0%		26,2%	25,7%	28,5%		21,1%	27,4%	27,8%		27,4%	27,9%	26,5%	26,7%	28,2%	27,3%	19,7%	
Спортско-рекреативна зона	33,9%	47,0%	**	46,6%	30,0%	**	29,1%	35,5%	46,2%	**	36,8%	35,9%	39,5%	**	43,5%	46,5%	36,1%	32,6%	23,1%	36,4%	36,8%	**
Друго	9%	6%		1,2%	4%		1,9%	0,0%	1,1%		5,3%	1,0%	4%		1,2%	0,0%	0,0%	0,0%	2,6%	0,0%	2,6%	
Омладински центар	4,1%	4,0%		2,2%	5,8%		8,7%	3,9%	1,6%		5,3%	5,4%	3,0%		2,9%	3,1%	3,6%	4,3%	11,5%	0,0%	5,3%	
Културне станице	6,2%	4,9%		5,0%	6,5%		4,4%	9,5%	2,2%		7,9%	4,9%	6,6%		4,1%	4,7%	9,6%	8,5%	2,6%	9,1%	3,9%	
П11: Како најчешће проводите слободно време?																						
Са породицом	40,9%	34,8%		34,9%	42,7%		31,1%	37,3%	45,2%		42,1%	32,3%	45,9%		51,2%	47,3%	22,9%	34,1%	23,1%	18,2%	36,8%	
На друштвеним мрежама	11,9%	13,4%		10,8%	13,8%		15,5%	12,3%	10,8%		26,3%	20,0%	6,8%		10,6%	1,6%	33,7%	10,9%	33,3%	0,0%	5,3%	
Рекреативно бављење спортом	13,6%	16,5%		15,7%	13,5%		16,5%	15,0%	12,9%		5,3%	9,7%	17,3%		10,6%	14,0%	16,9%	14,0%	20,5%	36,4%	13,2%	
Уз рачунар	7,5%	7,3%		10,8%	4,2%		4,9%	9,1%	7,0%		10,5%	10,8%	4,5%		4,1%	12,4%	2,4%	11,6%	7,7%	0,0%	2,6%	
Читам књиге	8,4%	2,4%	**	6,0%	6,9%	**	4,9%	5,5%	8,6%	**	5,3%	3,6%	7,9%	**	5,9%	9,3%	4,8%	6,2%	0,0%	9,1%	13,2%	**
Волонтирам/активизам	1,7%	0,0%		1,6%	8%		0,0%	1,8%	1,1%		0,0%	2,6%	4%		1,2%	0,0%	2,4%	1,6%	0,0%	9,1%	0,0%	
Уз ТВ	3,2%	8,5%		8,8%	1,2%		8,7%	3,2%	4,8%		0,0%	6,2%	4,1%		4,7%	7,8%	12,0%	4,7%	0,0%	0,0%	2,6%	
Друго	7,2%	12,2%		6,0%	11,5%		15,5%	8,6%	5,4%		5,3%	10,3%	7,9%		4,7%	3,1%	2,4%	13,2%	15,4%	9,1%	23,7%	
Немам слободног времена	5,5%	4,9%		5,2%	5,4%		2,9%	7,3%	4,3%		5,3%	4,6%	5,3%		7,1%							

Волонтирање и активизам младих у контексту социо- демографских група

	Место		p	Пол		p	Starost			p	Образовање			p	Радни статус							p
	Градско насеље	Приградско насеље/село		Мушки	Женски		15 - 19	20 - 24	25 - 30		Незавршено основно /	Средња школа	Виша/Факултет/магистарске		Запослен/а у приватном	Запослен/а у државном	Незапослен/а	Студент	Ученик	На пракси/приправничком	Друго	
П12: Који су главни разлози због којих волонтирате или бисте желели да волонтирате?																						
Помоћ заједници	25,5%	23,8%	..	25,7%	24,2%	..	28,2%	22,3%	26,3%	..	36,8%	20,0%	27,1%	..	29,4%	23,3%	14,5%	18,6%	33,3%	54,5%	23,7%	..
Стицање искуства и нових вештина	27,0%	16,5%		21,3%	25,8%		24,3%	24,5%	22,0%		15,8%	22,6%	26,3%		21,8%	24,8%	31,3%	29,5%	23,1%	9,1%	10,5%	
Дружење и упознавање нових људи	18,0%	24,4%		21,7%	18,5%		15,5%	23,6%	18,3%		26,3%	22,1%	17,3%		17,6%	18,6%	33,7%	20,9%	17,9%	27,3%	10,5%	
Стицање препоруке / корист за запошљавање	9,0%	6,7%		7,6%	8,8%		5,8%	9,1%	8,6%		0,0%	11,3%	7,5%		10,0%	6,2%	9,6%	10,9%	2,6%	0,0%	5,3%	
Нисам заинтересован/а за волонтирање	15,7%	15,2%		16,5%	14,6%		16,5%	13,6%	17,2%		15,8%	15,9%	15,8%		14,1%	19,4%	8,4%	14,0%	15,4%	9,1%	31,6%	
Друго	4,9%	13,4%		7,2%	8,1%		9,7%	6,8%	7,5%		5,3%	8,2%	6,0%		7,1%	7,8%	2,4%	6,2%	7,7%	0,0%	18,4%	

Безбедност младих у контексту социо- демографских група

	Место		p	Пол		p	Starost			p	Образовање			p	Радни статус							p
	Градско насеље	Приградско насеље/село		Мушки	Женски		15 - 19	20 - 24	25 - 30		Незавршено основно /	Средња школа	Виша/Факултет/магистарске		Запослен/а у приватном	Запослен/а у државном	Незапослен/а	Студент	Ученик	На пракси/приправничком	Друго	
П13: Колико се осећаш безбедно у различитим окружењима и ситуацијама у Новом Саду?																						
У јавном простору (на улици, у комшилуку, током вечерњих	3,52	3,30	**	3,45	3,44	**	3,14	3,51	3,54	**	2,25	3,30	3,65	**	3,44	3,62	3,11	3,53	3,26	3,60	3,52	**
У онлајн окружењу (говор мржње, злоупотреба података,	3,37	3,10	**	3,49	3,10	**	3,28	3,24	3,34	**	2,29	3,31	3,31	**	3,21	3,57	3,34	3,29	2,86	3,36	3,30	**
У школи / на факултету	3,92	3,70	**	3,82	3,88	**	3,67	4,03	3,73	**	2,46	3,75	4,00	**	3,70	3,87	3,54	4,17	3,59	4,10	3,79	**
У породици и блиским односима	4,45	4,32	**	4,25	4,55	**	4,11	4,50	4,45	**	3,35	4,39	4,49	**	4,44	4,33	4,42	4,43	4,24	4,10	4,52	**
У друштву уопште (институције, дискриминација, еколошке претње)	3,46	3,37	**	3,56	3,32	**	3,33	3,51	3,39	**	2,71	3,45	3,45	**	3,25	3,66	3,39	3,53	3,34	3,73	3,60	*
У саобраћају (као пешак, путник, бициклиста, возач моторног	3,25	3,08	**	3,23	3,16	**	3,01	3,25	3,23	**	2,13	3,10	3,35	**	3,13	3,41	2,82	3,32	3,20	2,95	3,23	**

Млади у заштити животне средине и одрживом развоју у контексту социо- демографских група

	Место		р	Пол		р	Starost			р	Образовање			р	Радни статус							р
	Градско насеље	Приградско насеље/село		Мушки	Женски		15 - 19	20 - 24	25 - 30		Незавршено основно /	Средња школа	Виша/Факултет/магистарске		Запослен/а у приватном	Запослен/а у државном	Незапослен/а	Студент	Ученик	На пракси/приправничком	Друго	
П14: Оцените еколошку ситуацију у Новом Саду?																						
Квалитет ваздуха	2,42	2,40	**	2,50	2,33	**	2,42	2,48	2,33	•	2,13	2,45	2,41	**	2,18	2,80	2,33	2,52	2,52	2,80	2,36	**
Очуваност земљишта	2,45	2,54		2,61	2,35	**	2,25	2,58	2,48		2,00	2,44	2,54		2,28	2,74	2,48	2,67	2,16	2,80	2,53	**
Квалитет пијаће воде	2,42	2,57		2,72	2,22	**	2,31	2,53	2,47		2,33	2,49	2,47		2,34	2,81	2,37	2,60	2,16	2,18	2,48	**
Квалитет хране	3,07	3,28		3,31	2,97	**	3,00	3,24	3,09		2,80	3,18	3,11		2,97	3,14	2,91	3,38	2,91	3,27	3,30	**
Еколошка свест грађана	2,46	2,47		2,58	2,35	**	2,23	2,58	2,45		2,07	2,46	2,52		2,47	2,74	2,21	2,54	2,27	2,82	2,15	**
Управљање отпадом	2,28	2,28		2,37	2,19	**	2,17	2,32	2,29		1,87	2,33	2,27		2,17	2,47	2,26	2,37	2,22	3,00	2,03	**
П15: Да ли си до сада учествовао/ла у неким активностима које су биле усмерене на заштиту животне средине у Новом Саду?																						
Да, више пута	16,5%	15,2%	•	18,9%	13,5%	**	17,5%	17,7%	13,4%	**	31,6%	15,9%	15,0%	**	17,1%	27,9%	19,3%	9,3%	12,8%	18,2%	13,2%	**
Да, једном	15,9%	20,7%		19,3%	15,8%		20,4%	15,5%	18,3%		15,8%	12,3%	21,4%		12,9%	24,8%	19,3%	20,2%	23,1%	27,3%	5,3%	
Не, али бих желео/ла	48,7%	40,2%		38,2%	53,5%		35,9%	49,1%	47,8%		21,1%	44,6%	48,9%		51,2%	32,6%	41,0%	49,6%	38,5%	54,5%	42,1%	
Не, и нисам заинтересован/а	18,8%	23,8%		23,7%	17,3%		26,2%	17,7%	20,4%		31,6%	27,2%	14,7%		18,8%	14,7%	20,5%	20,9%	25,6%	0,0%	39,5%	

Социјална политика према младима у контексту социо- демографских група

	Место		p	Пол		p	Starost			p	Образовање			p	Радни статус							p
	Градско насеље	Приградско насеље/село		Мушки	Женски		15 - 19	20 - 24	25 - 30		Незавршено основно /	Средња школа	Виша/Факултет/магистарске		Запослен/а у приватном	Запослен/а у државном	Незапослен/а	Студент	Ученик	На пракси/приправничком	Друго	
П16: Оцените подршку младима у Новом Саду у следећим																						
Приступ запослењу и програмима запошљавања младих	3,01	2,74	**	3,05	2,80	**	2,82	3,04	2,83	*	2,18	2,92	2,97	**	2,97	3,35	2,61	2,93	2,14	2,89	2,90	**
Мере подршке за становање	2,52	2,54		2,66	2,39	**	2,44	2,72	2,32	*	2,27	2,59	2,50	**	2,48	2,68	2,69	2,56	2,21	2,18	2,50	*
Приступ здравственој и психолошкој подршци	2,94	3,03		3,14	2,82	**	2,86	3,10	2,88	*	2,53	3,12	2,87	**	2,85	3,09	3,01	3,13	2,56	2,64	3,11	*
Подршка младима из осетљивих група (нпр. сиромашни, млади са	2,69	2,92		2,90	2,63	**	2,71	2,83	2,71	*	2,35	2,98	2,67	**	2,73	2,89	2,86	2,77	2,57	2,56	3,00	*
Укљученост младих у доношење одлука и креирање политика	2,54	2,52		2,62	2,45	**	2,48	2,69	2,37	**	2,13	2,57	2,52	*	2,46	2,65	2,32	2,56	2,55	2,70	2,54	*
Повратак младих	2,69	2,55		2,71	2,58	**	2,35	2,88	2,50	**	1,94	2,73	2,60	*	2,66	2,66	2,67	2,65	2,31	2,70	2,46	*

Информисање младих у контексту социо- демографских група

			Место		p	Пол		p	Starost			p	Образовање			p	Радни статус								p
	Градско насеље	Приградско насеље/село	Мушки	Женски		15 - 19	20 - 24		25 - 30	Незавршено основно /	Средња школа		Виша/Факултет/магистарске	Запослен/а у приватном	Запослен/а у државном		Незапослен/а	Студент	Ученик	На пракси/приправничком	Друго				
П17: Који су ваши главни извори информација?																									
Друштвене мреже (Instagram, TikTok, Facebook и сл.)	58,0%	48,8%	..	47,4%	62,3%	..	55,3%	55,9%	53,8%	..	57,9%	54,9%	57,9%	..	60,6%	33,3%	59,0%	62,8%	69,2%	18,2%	39,5%	..			
Интернет сајтови и портали	14,8%	18,3%		20,1%	11,9%		14,6%	16,8%	15,6%		21,1%	16,9%	16,2%		17,1%	23,3%	19,3%	8,5%	10,3%	36,4%	23,7%				
Традиционални медији (радио, ТВ, новине)	7,0%	6,7%		7,6%	6,2%		12,6%	5,5%	5,4%		10,5%	7,2%	6,8%		3,5%	18,6%	4,8%	7,8%	7,7%	0,0%	2,6%				
Пријатељи и породица	8,1%	8,5%		10,4%	6,2%		4,9%	7,7%	10,8%		5,3%	7,7%	8,6%		9,4%	9,3%	2,4%	7,8%	7,7%	9,1%	7,9%				
Школа / факултет	4,3%	4,3%		4,8%	3,8%		3,9%	4,1%	4,8%		0,0%	4,6%	3,0%		1,8%	4,7%	12,0%	6,2%	0,0%	0,0%	0,0%				
Канцеларија за младе и омладинске организације	1,4%	,6%		1,6%	,8%		1,0%	1,4%	1,1%		0,0%	1,5%	,8%		1,2%	1,6%	0,0%	,8%	0,0%	9,1%	0,0%				
Друго	3,5%	7,9%		4,8%	5,0%		6,8%	4,5%	4,3%		0,0%	4,1%	3,8%		5,3%	0,0%	2,4%	3,1%	5,1%	9,1%	15,8%				
Не знам/не желим да одговорим	2,9%	4,9%		3,2%	3,8%		1,0%	4,1%	4,3%		5,3%	3,1%	3,0%		1,2%	9,3%	0,0%	3,1%	0,0%	18,2%	10,5%				

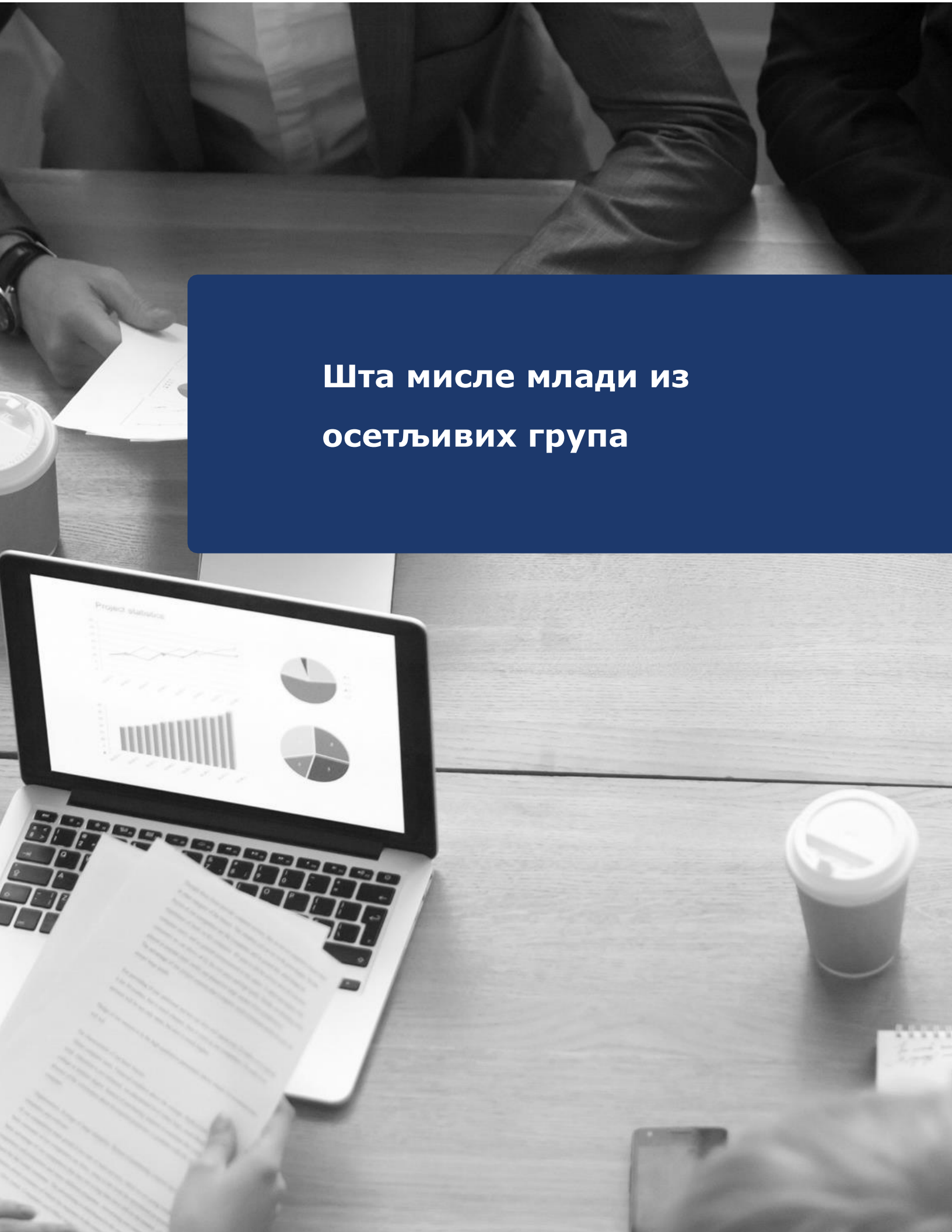
Вредности у табелама дате су у средњим вредностима и процентима.

p -статистичка значајност

* статистичка значајност на нивоу 0,05

** статистичка значајност на нивоу 0,01

Напомена: За питања П5 и П7 вредности су приказане појединачно по опцији. Због могућности вишеструког избора укупни проценат може премашити 100%.

Шта мисле млади из осетљивих група

Фокус група са младима из осетљивих група

Фокус група је реализована онлајн и окупила је осам младих из осетљивих група узраста 15–30 година. Разговор је трајао 90 минута и био усмерен на перцепције, потребе, баријере младих у кључним областима које су дефинисане квантитативним истраживањем. Учесници су били отворени, ангажовани и спремни да поделе специфичне изазове који су карактеристични за осетљиве групе младих у Новом Саду. У наставку следе интегрисани налази, структурисани кроз кључне теме.

Млади су најпре указали да се квалитет њиховог образовања, посебно у домену неформалног учења, често своди на личну иницијативу. Иако су свесни значаја неформалног образовања, најчешће су истицали да је оно недоступно због цене, недовољне понуде или лоше искомуницираних информација о терминима и местима реализације. Теме које су им најпотребније ван формалног образовања укључују развој дигиталних вештина и каријерну оријентацију. Постоји висок ниво мотивације да похађају такве програме али недоступност је оно што учесници наглашавају.

Када се говорило о запошљавању, учесници су описали сличан образац: спремност да раде али недовољно могућности да се та спремност каналише. Недостају им квалитетне праксе, подршка у тражењу посла, као и конкретне обуке које би их оснажиле за прво запослење. Наводили су потребу за менторством, радионицама писања CV-ја, симулацијама разговора за посао и програмима који нуде стварно искуство, а не формалну праксу без реалног учења.

Здравље је била тема која је спонтано покретана. Учесници су се препознавали у тешкоће у одржавању здравих навика. Психолошка подршка је препозната као потребна, али недоступна. Део учесника је навео и потешкоће у одржавању физичког здравља, углавном због недостатка времена, новца или инфраструктуре.

Када се разговор усмерио на културу и слободно време, учесници су говорили о недостатку приступачних јавних простора за младе. Постоји високо интересовање за квалитетне јавне просторе као што су паркови, спортске зоне, радионице, простори за музику. Слободно време најчешће проводе у шетњи или код куће, што је последица комбинације финансијских ограничења и недовољне социјалне интеграције. Део учесника је наглашавао да би боље осмишљени јавни простори значајно унапредили њихов осећај припадности.

Разговарало се и о волонтирању и активизму, где је доминантан увид био да постоји интересовање, али недовољна информисаност. Млади желе да волонтирају јер желе да помогну, стекну искуство или се осећају корисно, али не знају где и како да се укључе.

Иако дискусија на тему безбедности није подстакла много дубљих коментара, учесници су генерално навели да се у већини свакодневних ситуација у Новом Саду осећају безбедно. И у *online* простору осећај безбедности није угрожен.

У делу разговора који се односио на животну средину и одрживи развој, млади су истицали да еколошка ситуација није на задовољавајућем нивоу. Наводили су недостатак зелених површина и доминацију бетона у централним зонама.

Када се говорило о подршци институција (социјална политика), учесници су указивали на то да постоје одређени програми за младе, али да су често недовољно прилагођени и недовољно доступни. Постоји осећај да се подршка додељује формално, без јасног разумевања реалних потреба младих из осетљивих група. Чест је био став да су процедуре компликоване или да информације не стижу до оних којима су намењене.

У домену информисања, учесници се највише ослањају на друштвене мреже и препоруке блиских пријатеља. Истицали су проблем (не)информисаности о важним пројектима у којима би могли учествовати или чије би бенефите могли користити.

Кроз све теме се провлачи јасан закључак: млади из осетљивих група имају интересовања и жеље за учешћем, али су ограничени приступачношћу, недовољно развијеним услугама и слабијим приступом информацијама. Њихове реалне потребе односе се на јасније канале комуникације, доступне образовне и каријерне програме, јавне просторе и подршку која је усмерена на стварне животне ситуације.

Кључни налази

Образовање младих

Млади у Новом Саду у целини показују умерено позитиван однос према неформалном образовању, уз јасно изражену потребу за широм и структуриранијом понудом садржаја. Доступност радионица, курсева и програма праксе препознаје се као корисна и релативно развијена, док се подршка у виду стипендија и финансијских подстицаја перципира знатно ограниченије. Овај дисбаланс указује на то да млади имају мотивацију да уче и напредују, али не увек и предуслове да у те програме приступе.

Интересовања ван формалног образовања концентрисана су око тема које директно доприносе личном развоју и запошљивости: здравље, предузетништво, страни језици, дигиталне вештине и развој социјалних компетенција. То су области у којима млади виде најјаснију додатну вредност.

Унутар самог корпуса младих уочавају се значајне разлике. Млади из различитих делова града различито оцењују доступност програма, што упућује на важност територијалне равномерности понуде. Разлике постоје и у складу са животном фазом и образовним путем испитаника: они који су ближе уласку на тржиште рада придају већу тежину праксама, каријерним програмима и развоју професионалних компетенција, док млађи испитаници и даље више вреднују теме оријентисане на лични развој и јачање социјалних вештина. Примећује се и да млади са нижим образовним нивоом значајно ређе препознају доступност постојећих програма, што указује на отежан приступ информацијама и ресурсима.

Запошљавање младих

Перцепција запошљавања међу младима креће се у зони умереног задовољства, уз доминацију средњих оцена и ограничене високе оцене на свим испитиваним аспектима. Најповољније је оцењена доступност прилика за запослење, али ни у једној групи ове оцене не достижу висок ниво, разлике су углавном мале и крећу се у оквиру просечних вредности. Подршка институција при тражењу посла је најниже оцењени сегмент: млади са нижим нивоом образовања доследно дају ниже оцене, док више образовани процењују институционалну подршку нешто бољом, али и даље у оквирима умерености. Сличан образац уочава се и код могућности за покретање сопственог бизниса, где су разлике по полу присутне у корист мушкараца који имају повољнију перцепцију ове области.

Разлике по узрасту су минималне, осим благо повољнијих оцена код групе 20–24 године за поједине аспекте, али ниједна група не достиже висок ниво задовољства. Разлике по типу насеља (градско/приградско) су такође мале и уравнотежене.

Радни статус носи нешто јасније обрасце: запослени у државном сектору имају нешто више оцене за подршку институција (али и даље средње), док студенти и ученици процењују могућности запошљавања у складу са својим развојним фазама, без значајнијих одступања.

Када је реч о обукама и услугама које би младима помогле у запошљавању, интересовања су широка, али показују јасне разлике међу групама. За дигиталне вештине највише су заинтересовани млади са вишим нивоом образовања и они на пракси/приправничком стажу. Обука за писање ЦВ-а и припрему за интервју је равномерно важна у свим групама, али нешто наглашенија код младих из градских средина и код студената и оних на пракси. Предузетништво је најзанимљивије средње и високообразованим и незапосленима.

Здравље младих

Понашајни обрасци младих у области здравља показују комбинацију пожељних навика и понашања која носе потенцијалне ризике. Већина младих редовно или повремено води рачуна о исхрани и физичкој активности, а значајан део прати и своје ментално здравље. Ове здраве навике нешто су израженије код девојака и младих узраста 25–30 година, као и код оних са вишим нивоом образовања. Са друге стране, млади из урбаних делова града у већој мери пријављују конзумирање никотинских производа и алкохола, док су навике везане за енергетске напитке релативно уједначене по групама.

Уочљиве су и разлике у самозаштити и превентивним навикама: девојке чешће наводе да брину о менталном здрављу, док млади мушкарци чешће конзумирају алкохол.

Коришћење психоактивних супстанци углавном је ниско у свим групама, а употреба лекова без препоруке лекара најзаступљенија је код најмлађе старосне групе (15–19), што указује на потребу за циљаним едукацијама. Када је реч о сексуалној заштити, коришћење је умерено, али са израженим разликама: чешће је користе млади мушкарци и старији запослени испитаници.

Укупно посматрано, подаци указују да млади истовремено усвајају здраве стилове живота и практикују ризичне навике, при чему се обрасци јасно разликују по полу, старости, типу насеља и образовању. Ове разлике упућују на потребу за сегментираним приступима у промоцији здравља.

Култура и слободно време младих

Културни и слободновременски живот младих у Новом Саду карактерише релативно добра доступност културних садржаја, али и јасне баријере у домену информисаности и цене. Највишу оцену добија управо доступност културних садржаја, али се већ код приступачности цена уочава приметан пад, што је нарочито изражено међу млађима од 20 година и младима са нижим образовањем. Информисаност о културним дешавањима доследно је најниже оцењена у свим групама, а посебно код младих са најнижим нивоом образовања, што указује на структурни проблем у комуникационим каналима који младима требају да приближе културне програме.

Разлике су видљиве и у типу јавних простора које млади преферирају: спортско-рекреативне зоне издвајају се као најпожељније у свим групама, али су посебно важне запосленима и младима из приградских насеља.

Начини коришћења слободног времена такође показују стабилне, али важне разлике. Породично окружење је доминантна активност у готово свим групама, док спорт и друштвене мреже заузимају место главних алтернативних избора. Спортске активности су посебно наглашене код младих из приградских насеља и оних који су на пракси, али и код високо образованих, док је коришћење друштвених мрежа чешће код жена и оних са најнижим степеном образовања.

Волонтирање и активизам младих

Доминантан мотив за волонтирање међу младима је помоћ заједници, уз то да значајан део младих као разлог наводи и стицање искуства и лични развој. Истовремено, 15,5% младих не желе да волонтирају, што показује да волонтирање није подједнако привлачно свим групама младих.

Мотиви за волонтирање значајно варирају у складу са образовним нивоом младих. Млади са вишим образовањем чешће издвајају мотиве који су усмерени ка личном развоју и практичном стицању вештина. У погледу радног статуса видљиве су јасне разлике: млади који су на пракси или приправничком стажу најчешће истичу мотиве повезане са активним доприносом заједници и дружењу. Друге радне групе мотиве доживљавају различито, у складу са сопственом позицијом, нпр. незапослени доминантно желе да стекну ново искуство и развију вештине, а да кроз волонтеризам упознају нове људе. У урбаном и приградском окружењу акценти се не поклапају, што указује да локални контекст утиче на то да ли млади волонтирање пре доживљавају као начин доприноса заједници или као прилику за стицање искуства и лични развој што је карактеристично за младе из градских насеља

Безбедност младих

Перцепција безбедности међу младима у Новом Саду показује уједначен образац: породични и блиски односи доживљавају се као најпоузданије и најстабилније окружење, док школа и факултет представљају структуре у којима се већина младих осећа сигурно и заштићено. Јавни простори и друштвени контекст процењују се повољно, док су *online* простор и саобраћај области у којима млади најчешће препознају ризике и изражавају најнижи степен сигурности.

Разлике међу групама показују да млади из градског дела Новог Сада доследно исказују виши осећај безбедности у свим испитаним аспектима. Мушкарци се у већини ситуација осећају безбедније од жена, док жене изражавају већи осећај заштићености у породичном окружењу. Старији млади показују стабилнији и виши ниво осећаја безбедности, док најмлађа група (15–19 година) у свим ситуацијама изражава најнижи степен перципиране безбедности. Млади са вишим образовањем процењују безбедност повољније од оних са нижим образовним нивоима, при чему управо група са незавршеним основним образовањем доследно даје најниже оцене.

Млади у заштити животне средине

Перцепција еколошке ситуације у Новом Саду међу младима је пре свега критичка, са доминацијом нижих оцена у свим основним еколошким доменима. Квалитет ваздуха, пијаће воде, очуваност земљишта и управљање отпадом доживљавају се као најпроблематичнији сегменти. У односу на остале индикаторе, квалитет хране се издваја као једини аспект који добија умерено позитивнију перцепцију, док је еколошка свест грађана оцењена као недовољно развијена.

Када је реч о личном ангажовању у еколошким активностима, већина младих до сада није имала конкретно искуство, али би желела да се укључи, што упућује на постојање израженог, али неискоришћеног потенцијала за еколошки активизам.

Социјална политика према младима

У целини, налази указују да млади перципирају социјалну подршку у Новом Саду тако да поједини сегменти функционишу солидно, али већина кључних механизма остаје недовољно развијена или недоступна. Подршка у домену социјалне политике махом доживљена као недовољна и непотпуно развијена. Иако се приступ здравственој и психолошкој подршци издваја као релативно најпозитивније оцењен сегмент, утисци младих и ту остају подељени, што указује на перцепцију ограничене доступности.

Резултати показују да су у погледу подршке младима најзадовољнији они који живе у градским насељима када је реч о приступу запошљавању, док су млади из приградских насеља задовољнији мерама усмереним на осетљиве групе. Приступу запошљавању позитивно оцењују и млади запослени у државном сектору. Мушкарци доследно исказују више нивое задовољства у свим областима у односу на девојке, док се по узрасту као релативно задовољнији издвајају млади од 20 до 30 година у односу на најмлађу групу. Са растом образовног нивоа расте и процена подршке, па су млади са завршеном вишом школом или факултетом доследно задовољнији од оних са незавршеним образовањем.

Информисање младих

Структура информисања младих у Новом Саду јасно показује да је дигитални простор њихово примарно комуникационо окружење. Друштвене мреже имају убедљиво највећи утицај, што указује не само на њихову техничку доступност већ и на то да млади управо у тим каналима препознају најдинамичнији, најбржи и најрелевантнији модел праћења дешавања. У односу на то, интернет портали имају значајну, али знатно умеренију улогу, док сви остали канали од традиционалних медија до образовних установа и институционалних извора остају на периферији њиховог информисања. Институције, јавни системи и омладинске организације у том контексту имају важан сигнал да је неопходно усклађивање комуникационих стратегија са реалним медијским навикама младих.

Млади из осетљивих група

Млади из осетљивих група показују висок ниво мотивације, интересовања и жеље за учешћем у образовним, каријерним и друштвеним активностима, али су системски ограничени недоступношћу услуга, недовољно развијеним програмима и slabим приступом информацијама, што доводи до тога да њихове реалне потребе остају недовољно препознате и недовољно подржане.

Истраживање положаја и потреба младих за потребе израде Локалног акционог плана политике за младе Града Новог Сада за период од 2026. до 2030. године

Centre for Research and Analysis

Mitrovdanska 41/5, Beograd, Srbija

office@centarcra.rs

www.centarcra.rs